

Syria bên b n i chi n

Kh ng b t i Damas, 23/12/2011.
AFP PHOTO/SYRIAN TV

Theo l ch trnh, ngày hôm qua 8/1/2012, các quan sát viên c a Liên Đoàn R p t i Syria chính th c đ trình báo cáo đ u tiên v tình hình xung đ t n n c này. Trong khi đó, b o l c v n t p dĩ n.

Phân tích tình hình Syria, nh t báo c ng s n Pháp L’Humanité có bài nh n đ nh : « Syria : đã có bóng dáng c a m t cu c n i chi n ».

T báo nh c l i, m y ngày qua t nh Deraa, nhi u v ch m trán d d i đã n ra gi a quân đ i còn trung thành v i chính ph Assad và nh ng quân nhân đào ngũ thu c quân đ i t do Syria c a phe n i đ y.

Hôm th b y r i, m t cu c đ ng đ mang màu s c n i chi n khác cũng đã x y đ n t i thành ph Homs, gi a m t bên là quân đ i chính ph th ng tay đàn áp ng i bi u tình và m t bên là, các qu roquette đ c phe n i đ y b n vào m t khu dân c đ c cho là thân Assad.

M t ngày tr c đó, t c hôm th sáu, « cu c chi n » l i đ n v i th đô Damas khi x y ra m t v t n công t sát làm ít nh t 26 ng i thi t m ng và kho ng 50 ng i b th ng. Ngày 23/12, cũng t i Damas, hai v t n công t sát đã n ra làm 44 ng i ch t và 166 ng i b th ng.

Trong c hai l n t n công t sát, chính ph Assad đ u cho đó là hành vi c a « b n kh ng b », và cam k t s đáp tr th ng tay.

Th b y r i, truy n hình qu c gia Syria còn phát hình nh hàng ngàn ng i tay c m c Syria và nh ông Assad đ n tham đ đám tang c a các n n nhân ngày th sáu. T nh t báo chính th c As-Saoura cũng kh ng đ nh : « Ch nghĩa kh ng b s b tiêu di t t n g c ».

Theo L'Humanité, t báo này mu n ám ch đ n nh ng v t n công c a t ch c Huynh đ H i Giáo t i Syria trong nh ng năm 1980.

V ph n mình, H i đ ng qu c gia Syria c a phe n i d y cho r ng, chính ph Assad đã dàn đ ng k ch b n kh ng b đ h uy tính quân n i d y. H i đ ng này nghi ng các quan sát viên c a Liên Đoàn R p t i Syria ng v phía Assad và mong mu n có s tham gia h tr c a c ng đ ng qu c t .

Trong b i c nh đó, L'Humanité cho hay, có v nh mu n « hăm d a » phe n i d y v ý đ nh qu c t hóa h s Syria, m t h m đ i c a Nga đã c p b n t i căn c h i quân Tartus (Syria). H m đ i này g m đ tàu chi n, máy bay chi n đ u và c h th ng tên l a phòng không.

Tóm l i, theo L'Humanité, xung đ t t i Syria đã mang màu s c n i chi n, t c nh ng ng i Syria đã b t đ u tàn sát l n nhau.

Mi n Đi n : Đ ng đ i l p tham gia b u c qu c h i

Đ n v i Mi n Đi n, L'Humanité có bài thông tin « Suu Kyi tr thành ng c viên t i Mi n Đi n ».

B u c qu c h i Mi n Đi n, cu c b u c l p pháp đ u tiên k t khi Mi n Đi n b c vào ch đ dân s h i đ u năm 2011, s đ c t ch c vào đ u tháng t t i. Hôm th năm r i, Đ ng Liên đoàn Qu c gia vì Dân ch (LND), đ ng đ i l p chính th c t i Mi n Đi n, đã chính th c đ c cho phép tham gia cu c b u c này. Ng i phát ngôn c a LND xác nh n, bà Aung San Suu Kyi s là ng viên qu c h i t i đ n v b u c Kawhmuu.

S ki n trên gây nhi u chú ý, b i ch m i h i tháng 5/2010, LND đã b gi i th .

Sau khi thành l p chính ph dân s , chính ph c a t ng th ng Thein Sein b t đ u « n i l ng vòng vây » cho phe đ i l p và đ n hi n t i là v i c đ ng LND đ c chính th c tranh c vào qu c h i.

Theo L'Humanité, đ ng nh chính ph Thein Sein đã chu n b t lâu cho s tr l i c a LND.

B ng ch ng là ngay sau cu c b u c vào tháng 11/2010, m t cu c b u c mà LND đã kêu g i ng i dân t y chay, c v n t ng th ng đã lên ti ng cho bi t, bà San Suu Kyi s có th đ c b nhi m vào n i các.

T báo nh n đ nh, tình hình cho th y, đ t n c Mi n Đ i n, m t đ t n c s ng d i ch đ quân phi t t năm 1962 đ n năm 2011, đang trên đ ng thay đ i. Quy n thành l p công đoàn đ c thông qua h i năm ngoái. H i tháng 3/2011, m t chính ph dân s đã chính th c ra đ i.

V n đ còn t n t i, theo L'Humanité, đó là chính quy n dân s m i v n còn b chi ph i b i các t ng lĩnh quân s .

Tu n r i, t ng th ng Thein Sein còn cho công b v n tái kh ng đ nh vai trò c a quân đ i trong h th ng chính quy n m i và kêu g i m i ng i h ng đ n m t « n n dân ch có k lu t ». T báo cũng nh c i, hi n t i Mi n Đ i n, v n còn kho ng t 500 đ n 600 tù nhân chính tr .

Ph ng Tây chia r v h s Iran

Đ n v i h s h t nhân c a Iran, nh t báo Le Figaro có bài ch y t a : « Châu Âu áp đ t c m v n d u h a ».

T báo cho bi t, đ bu c Iran t b ch ng trình h t nhân, Liên Hi p Châu Âu đang chu n b s d ng bi n pháp tr ng ph t kinh t mang tính r n đe nh t, đó là c m v n nh p kh u d u h a đ n t Iran, m t bi n pháp đ c s ng h m nh m c a Hoa K .

Tuy nhiên, có l còn ph i tr i qua nhi u th thách đ có th đ t đ c m t l nh c m v n chính th c.

Theo đ ki n, ngày 30 tháng này, b tr ng ngo i giao 27 n c thành viên Liên Hi p Châu Âu s chính th c bàn th o v bi n pháp c m v n t i Bruxelles. Và ngay sau đó, m t th ng đ nh Châu Âu s đ c t ch c đ bàn v bi n pháp chính tr . Trong khi đó, tình hình có v r t c p bách. Iran đã làm giàu uranium đ n h n m c c n thi t so v i đ i n nguyên t dân s , và đang tăng t c.

C p bách n a là còn vì ch còn hai tháng n a, t i Iran s đ i n ra cu c b u c qu c h i. M c đích c a ph ng tây, theo Le Figaro, là mu n nhân c h i h uy tín c a ông Ahmadinejad trong m t ng i Iran v n đang kh n kh do l m phát. Th nh ng, cánh c a dành cho l nh c m v n có v ch t h p do i hai n c đ u tàu là M và Pháp, ông Obama và ông Sarkozy còn ph i b n b u lo tranh c trong n c.

Khó khăn k ti p đ i v i l nh c m v n, đó là nó có th có tác đ ng ng c. Iran có th s ra l nh phong t a hành lang hàng h i đ i v i h m đ i 5 c a Hoa K . Th tr ng d u h a s nóng b ng, giá d u s tăng phi mã. Các n c ph ng Tây, đang trong vòng xoáy kh ng ho ng, khó mà tr v ng n u giá d u h a tăng cao.

Hôm nay, để cho biên pháp cấm vận có hiệu quả, cần thiết phải có sự đồng thuận của nhiều nước. Nên nhớ rằng, Châu Âu chỉ chiếm có 20% thị phần của Iran. Như vậy, vận động kháng lại của giới quy tắc là phải thuyết phục cho được các đối tác thu xếp hàng trading với của Iran như Trung Quốc, Ấn Độ, Nhật Bản và Hàn Quốc.

Cuối cùng, tờ báo nhận mạnh đến sự chia rẽ trong khối EU. Ý hay Hy Lạp đều có quan hệ lợi ích rất lớn với Iran, bởi vậy hai nước này sẽ tiếp phần do đó trong biên pháp cấm vận ở Téhéran. Hôm nay, nếu như cấm vận có được thành công nhất, thì việc thực thi cũng cần ít nhất là sáu tháng.

Tóm lại, nếu cấm vận được đưa ra đối với Iran có vẻ rất khó để thực hiện.

Trung Quốc toàn diện lợi ích kinh tế nhân của Iran

Như đã nói ở trên, mặt trong những khó khăn lớn nhất để cho biên pháp cấm vận có hiệu quả là phải thuyết phục cho được các đối tác hàng đầu của Iran, trong đó có Trung Quốc. Đi vào chi tiết vận động này, Le Figaro có bài : « Bắc Kinh mong tận dụng nguồn dầu hỏa giá rẻ từ Iran ».

Tờ báo nhận định, Trung Quốc khó có thể buông Iran như đã từng buông Libya. Bắc Kinh luôn kháng định rằng, biên pháp trading phải không phải là một chính sách hiệu quả, phải đổi chính sách can thiệp vào công việc nội bộ của một nước, và sẽ chỉ tuân theo quy tắc của Liên Hiệp Quốc chứ không theo một sự áp đặt đến những phạm vi nào cả.

Bên Ngoại giao trung Quốc cũng đã kháng định : « Trung Quốc phải đối với việc luật pháp quốc gia lên trên luật quốc tế để áp đặt các biên pháp trading phải một cách đến những phạm vi ».

Tuy nhiên, Le Figaro cũng không quên ám chỉ rằng, Trung Quốc muốn đưa ra với việc ra Liên Hiệp Quốc do có sự can thiệp mạnh mẽ từ phía này. Nên nhớ rằng, Trung Quốc là một trong năm nước ủy viên thường trực có quyền phủ quyết tại Hội đồng bảo an.

Trên bình diện kinh tế, Trung Quốc là bên hàng đầu hỏa lớn nhất, là đối tác thương mại số một của Iran. Trong trading hợp có cấm vận đưa ra, Iran có thể sẽ chuyển một phần dầu hỏa xuất khẩu về các nước phương Tây cấm vận về phía thị trường Trung Quốc.

Tuy nhiên, vận động không hoàn toàn đến giới như vậy. Về mặt này, Bắc Kinh đã cho giới một số thông tin mua dầu thô của Iran và có thể sẽ tiếp tục giảm. Theo Le Figaro, chủ của Trung Quốc là muốn gây sức ép để cho đưa ra của Iran giảm giá.

Về phần mình, Washington đã gây sức ép đối với Bắc Kinh khi « hăm dọa » một vài công ty Trung Quốc. Các nhà Hoa Kỳ đã yêu cầu cho một đội tra vấn tập đoàn vi phạm thông Hoa Kỳ, vì cho rằng tập đoàn này đã vi phạm lệnh trading phải của Mỹ trong việc bán công nghệ có tính

ch t nh y c m cho Iran.

Năm 2010, m t s công ty Trung Qu c cũng đã b cáo bu c là đã thông qua lãnh th Đài Loan cung c p nhiên li u làm giàu uranium cho Iran.

M t giáo s quan h qu c t thu c Đ i h c Nhân dân B c Kinh nh n đ nh, Trung Qu c đang đi chính sách n c đôi, v a mu n trung thành v i nh ng nguyên t c v a nêu trên, v a mu n gi th c c n b ng gi a hai bên. Và nh v y, Trung Qu c đã làm m t lòng không ch ph ng Tây mà còn c Iran, b i qu c gia H i Giáo này c m th y Trung Qu c không giúp đ h t mình.